

Прага
Прага, 1868.

Бартішус

У сутінках одне за одним спалахували ворожі вогнища — їх було помітно більше, ніж будь-якої з попередніх ночей. Вогнища мерехтіли серед сірих долин, мов осяйні самоцвіти: здавалося, немовби з-під землі з'явилося зачароване місто. За нашими ж мурами, навпаки, будинки стояли з затуленими віконницями й пригашеним світлом. Усе химерним чином перевернулося: Прага поринула в мертву темряву, а землі довкола міста палали життям.

Вітер невдовзі вщух. Кілька годин перед тим він шаленів — лютий західний вітер, що приносив нам вісті про пересування загарбників: гуркіт штурмових машин, голоси вояків і тварин, зітхання полонених духів, пахощі чарів. Тепер же вітер напрочуд хутко зник — і в повітрі запанувала тиша.

Я ширяв високо над Страхівським монастирем, не виходячи з кола величних міських мурів, які сам і побудував три століття тому. Мої шкірясті крила ворушилися міцно й повільно; мої очі проглядали всі сім рівнів аж до обрію¹. Видовище було, правду кажучи, невітшне. Британське військо ховалося за магічним Укриттям, проте хвилі його могутності вже сягали підніжжя Празького Граду. В темряві неясно видніли аури величезного натовпу духів; щохвилини короткі здригання рівнів провіщали прибуття їхніх нових загонів. Темними полями цілеспрямовано пересувалися в різних напрямках групи людей-воївків. Посередині громадилася купа величезних білих наметів, що скидалися на яйця птаха Рока; довкола них, мов павутиння, висіли Щити та інші закляття².

Я поглянув на вечірній небосхил. Там клубочились чорні гнівні хмари, трохи підфарбовані жовтим на заході. На величезній висоті — поза досяжністю Вибухів — кружляли шість невиразних цяток, майже невидимих у сутінках. Вони поволі посувалися проти сонця, востаннє оглядаючи наші мурини й перевіряючи силу нашого захисту.

До речі, й мені не завадило б зробити те саме...

Біля Страхівської брами — найдальшого та найвразливішого місця в мурах — височіла старовинна укріплена вежа.

¹ Сім доступних рівнів накладаються один на одного, і кожен з них відкриває певні аспекти буття. Перший містить звичайні матеріальні об'єкти (дерева, будівлі, людей, тварин тощо), видимі всім; на інших шістьох рівнях перебувають різноманітні духи, що тишком-нишком займаються своїми справами. Вищі істоти (такі, як я) можуть користуватися своїм внутрішнім зором для того, щоб оглядати всі сім рівнів водночас; нижчі істоти змушені обходитись меншим. Люди — істоти найнижчі. Чарівники носять контактні лінзи, які дозволяють бачити на двох-трьох рівнях; більша ж частина людей бачить лише перший рівень — і, як наслідок, нічогосінько не знає про магічні дії, що відбуваються довкола. Цілком можливо, наприклад, що зараз у вас за спиною ширяє щось невидиме з безліччю щупалець, а ви про це й гадки не маєте.

² Безперечно, саме там, на безлечній відстані від поля бою, ховалися британські чарівники. Мої господарі-чехи були такі самі. На війні чарівники завжди виконують найнебезпечнішу роботу — сміливо охороняють великі запаси вина й харчів за кілька миль від лінії фронту.

Давню браму було замкнено потрійним замовлянням і незліченними засувами, а похмурі зубці на вершині вежі іжачилися списками недремних вартових.

Принаймні мали іжачитись.

Я летів до вежі — з головою яструба, зі шкірястими крилами, схований за примарною завісою. Я нечутно ступив босими ногами на високий кам'яний гребінь. Я чекав різкого вибуку вартового, миттєвої реакції готових до бою вояків.

Однак нічого не відбулося. Знявши з себе Укриття, я прислухався — чи не чути хоч найменшого запізненого вияву пильності. Тоді кахикнув. Знову нічогісінько!

Частину муру було загороджено мерехтливим Щитом, за яким причаїлися п'ятеро вартових³. Щит був завузкий — на одну людину чи якнайбільше трьох джинів. Тому за ним не вщухала добряча штовханина.

— Та годі вже! Скільки можна?!

— Прибери пазурі, ти, бевзю!

— А ти посунься! Кажу тобі: в мене дупа з-за Щита стирчить! Ще побачить хто!

— Ну, це вже забезпечило б нам перемогу..

— Годі крилами вимахувати! Мало око мені не вибив.

— А ти перетворись на щось менше. Може, на глистяка?

— Якщо ти знову пхнеш мене ліктем...

— Хіба я винен? Це отой індик Бартімеус поставив нас сюди...

Отакі, як бачите, нехлюї та бовдури. Гадаю, переказувати це повністю не варто. Воїн з головою яструба згорнув свої крила, ступив уперед і привернув увагу вартових, спритно зацідивши їм міцного ляпаса, одного на всіх⁴.

³ Кожен вартовий був дрібним джином, трохи могутнішим за звичайного фоліота. Прага переживала не найкращі часи: чарівники відчували брак рабів і мусили задовольнятися послугами перших-ліпших, хай навіть поганеньких духів. Це було помітно навіть із подоби, яку прибрали мої вартові. Замість жакетів, войовничих образів переді мною були два кажани-перевертні, ласиця, балухата яшірка й маленьке понуре жабеня.

⁴ П'ять голів грюкнули одна об одну. Це скидалося на якусь народну іграшку.

— «Ще такі *вартові*?!» — гримнув я. Довго воловодитись тут мені не хотілося — півроку постійної військової служби добряче підточили мою сутність. — Ховаєтесь за Щитом, сваритесь, мов перекупки... Що я наказав *вам*?! *Пильнувати!*

Вартові щось винувато бурмотіли, совалися й тупилися в підлогу. Аж нарешті жабеня підняло лапку.

— Пробачте, сер... пане Бартімеусе, — промовило воно. — Яка користь із нашого сторожування? Британці ж усюди — і на небі, й на землі. Ми чули, що в них там ціла когорта афритів. Це правда?

Примруживши очі, я націлив свій дзьоб до обрію:

— Може, й правда.

Жабеня застогнало:

— А в нас — ні однісінького, еге ж? Після того, як прикандичили Феба. А ще кажуть, ніби в них є мари́ди, й чимало. А в проводиря ще й посох, півроку потужний. Подейкують, ніби він цим посохом сам-один розгромив і Париж, і Кельн. Це теж правда?

Вітерець поворушив пір'я на моїй голові.

— Може, й правда.

Жабеня зойкнуло:

— Ой! Просто жах, авжеж? Тепер ми пропали! Цілий день до них прибувають нові й нові загони духів, а це означає тільки одне: вночі вони підуть в атаку. До світанку ми всі погинемо!

Еге ж, добрячий буде бойовий дух у нашого війська після таких розмов!⁵ Я торкнувся його бородавчастого плеча:

— Послухай-но, синку ... як тебе звуть?

— Наббін, сер.

— Наббін... Отож, Наббіне, не треба вірити першим-ліпшим чуткам. Авжеж, британська армія потужна. Ба більше, потужніше військо я навряд чи бачив. Але нехай так! Нехай у них там мари́ди, легіони афритів, цілі бочки горл! Нехай усе це рушить на нас цієї ж ночі, просто отут. біля

⁵ Мушу сказати, однак, що ці розмови цілком відповідали істині.